

потенціал досліджених гібридних комбінацій, особливо пшениці твердої ярої, щодо формування підвищеної стійкості до *Erysiphe graminis* DC.

f. sp. *tritici* Em. та доцільність їх подальшого використання в селекційних програмах при створенні високостійких сортів.

УДК 635.5:631.527

Фесенко Л. П.¹, науковий співробітник лабораторії селекції та технології овочевих рослин

Позняк О. В.^{1*}, молодший науковий співробітник лабораторії селекції та технології овочевих рослин

Пальонко О. В.¹, науковий співробітник, в. о. директора

Біленька О. М.², кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник

¹Дослідна станція «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН

²Інститут овочівництва і баштанництва НААН

*e-mail: konf-dsmayak@ukr.net

НОВИЙ СОРТ ЦИБУЛІ СЛИЗУН 'МАКС'

Багаторічні цибулі відіграють значну роль у розширенні асортименту продукції овочівництва. Вони є надійним ранньовесняним джерелом вітаміну С, протеїну, каротину, а також ефірної олії, мікроелементів та економічно вигідною культурою, витрати на вирощування якої у 5 разів менші, ніж при вирощуванні на зелене перо цибулі ріпчастої. Рослини формують високовітамінну продукцію відразу після сходу снігу, коли потреба в ній найбільша. Характерною їх особливістю є здатність утворювати молоде листя практично цілорічно із вимушеною перервою взимку і максимумом приросту навесні та на початку літа. Багаторічні види цибулі використовують для зрізки зеленого листя. Цінність їх зумовлена хімічним складом, смаковими і лікувальними властивостями та подовженим періодом споживання у свіжому вигляді.

Багаторічні види цибулевих рослин користуються широким попитом у країнах Західної Європи та Азії. Український споживач сьогодні ще мало вживає їх, та за останні роки спостерігається зацікавленість населення до розширення не лише традиційного асортименту овочевих рослин, а й нових видів.

В Україні недостатньо проводиться селекція багаторічних видів цибулі. Це пояснюється не лише малим розвитком ринку цих культур, але й недостатнім потенціалом їх генетичних ресурсів. У Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні, представлено обмежену кількість видів цибулі, які використовуються для одержання зеленого пера, тоді як вирощування з цією метою цибулі ріпчастої є затратним.

Задоволення потреб споживчого ринку України у конкурентоспроможних сортах багаторічних цибулевих рослин можливе завдяки застосуванню нових та поліпшенні існуючих методів оцінки, виділення і створення вихідних форм та розробки технології насінництва. Отже, дослідження у напрямі збагачення вітчизняного асортименту багаторічних цибулевих видів рослин, безперечно, актуальні, оскільки є необхідність у створенні ви-

хідного матеріалу та отриманні на його основі нових вітчизняних конкурентоспроможних сортів.

У результаті проведеної селекційної роботи на Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН створений новий сорт цибулі слизун 'Макс', який після проведення науково-технічної експертизи включений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2026 р. (Патент на сорт рослини № 260130 від 16.02.2026 р., Свідчення про державну реєстрацію сорту № 260155 від 16.02.2026 р.).

Новий сорт цибулі слизун 'Макс' забезпечив урожайність зелених листків 27,6 т/га, що переважає стандарт на 23,2%; він вирізняється подовженим періодом господарської придатності та високою зимостійкістю – 9 балів. За даними біохімічного аналізу, у зеленій масі нового сорту міститься: сухої речовини 9,29%, що на 1,15% більше ніж у стандарту; загального цукру 2,65% (перевищує стандарт на 0,17%), аскорбінової кислоти 8,5 мг/100 г (переважає стандарт на 1,34 мг/100 г).

Морфологічна характеристика нового сорту. За висотою рослина висока – 88 см, з великою кількістю листків на одне псевдостебло – більше 10 шт. Положення листків напівпряме. Вони мають слабкий восковий наліт. Листки помірно-зеленого забарвлення з голубуватим відтінком. За довжиною 48 см і шириною 2–3 см. Викривлення листка слабе. Довжина псевдостебла – до 12 см, діаметр 1,5 см. Кількість псевдостебел у кущі – багато – понад 10 шт. Антоціанове забарвлення псевдостебла відсутнє. Суцвіття за формою округле, проміжне за щільністю, кількість квіток у суцвітті близько 200 шт., діаметром 8 см, квітконос довжиною 90–100 см.

Новий сорт цибулі слизун 'Макс' рекомендується для вирощування в усіх зонах України у відкритому ґрунті. Сфери впровадження: сільськогосподарські підприємства різних форм власності та господарювання, що займаються вирощуванням та збутом овочевої продукції і приватний сектор.